

ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

А. В. ГРЕК, аспірантка
**Національний університет біоресурсів
і природокористування України**
e-mail: aljonagrek@ukr.net

Анотація. Проаналізовано економічну ефективність господарювання сільськогосподарських підприємств Васильківського району Київської області. Досліджено вплив витрат на ефективність виробництва сільськогосподарської продукції в аграрних формуваннях досліджуваного регіону. Наведено структуру витрат на виробництво сільськогосподарської продукції в аграрних формуваннях. Обґрунтовано теоретичні положення стосовно поліпшення технічного оснащення підприємств аграрного сектору України. З метою ґрунтовного дослідження проблеми ресурсно-технічного потенціалу сільськогосподарських підприємств на основі використання методів групування та багатофакторного кореляційно-регресійного аналізу, виявлено вплив окремих статей витрат на виробництво валової продукції на 100 га сільськогосподарських угідь та визначено тісноту зв'язку між ними.

Розвиток сільського господарства істотною мірою залежить від структурної збалансованості ресурсно-технічного потенціалу: порушення його внутрішніх пропорцій – зменшення кадрового потенціалу, зростання витрат пов'язаних із технологіями тощо – спричинює зниження ефективності використання як технічного потенціалу, так і ефективності сільськогосподарського виробництва в цілому. Велика вартість сучасної сільськогосподарської техніки, її висока продуктивність і невеликі розміри сільськогосподарських угідь, що знаходяться в обробітку значної частини сільгосптоваровиробників, доволі часто не дають змоги окремому сільськогосподарському підприємству сформуванню власний ресурсно-технічний потенціал, який би, з одного боку, повністю забезпечив технологічні потреби, а з другого – ефективно використовувався у межах цього підприємства.

Ключові слова: ресурсно-технічний потенціал, техніка, технології, ефективність, використання, сільськогосподарські підприємства.

Актуальність. Однією з пріоритетних цілей більшості країн світу є забезпечення довготривалого економічного зростання та соціально-економічного розвитку. Проте процес реформування економіки України як у цілому, так і окремих її складових, зокрема аграрної сфери, що здійснюється відповідно до нових потреб розвитку держави й

суспільства, вступає в найбільш складну стадію трансформації. Сучасний етап функціонування сільськогосподарських підприємств України характеризується стрімким старінням основних засобів, відсутністю ефективного механізму технічного сервісу. Низький технічний потенціал значної кількості сільськогосподарських підприємств є основною причиною технологічної відсталості землеробства, через що виробництво агропродовольчої продукції значною мірою залежить від природно-економічних умов господарювання. В основі цього знаходиться незадовільний фінансовий стан господарюючих суб'єктів та пов'язана з ним нестача ресурсів для економічного зростання.

Варто відзначити, що одним із найголовніших стримуючих чинників поліпшення технічного стану сільського господарства країни є низька прибутковість аграрної галузі, через що сільськогосподарські підприємства не можуть достатньою мірою поповнювати й оновлювати технічні ресурси з власних джерел. У сучасних умовах низька ефективність оновлення та використання технічного потенціалу зумовлена й такими факторами, як відсутність наукового підходу до його планування, слабка організація та матеріальне стимулювання праці механізаторів. Таким чином, забезпечення ефективного використання і подальшого нарощування ресурсно-технічного потенціалу має стати одним із найголовніших пріоритетів діяльності як керівників аграрних формувань, так і всіх його підрозділів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Важливість вивчення проблеми економічної оцінки використання ресурсно-технічного потенціалу підтверджується значною кількістю наукових розробок теоретичного та методичного характеру. Зокрема, у розробку даної проблеми значний внесок зробили провідні економісти-аграрники: В. Я. Амбросов, В. Г. Андрійчук, Я. К. Білоусько, М. Г. Вергун, В. К. Горкавий, П. А. Денисенко, О. Ю. Єрмаков, В. В. Марченко, В. Я. Месель-Веселяк, Г. М. Підлісецький, В. О. Питулько, П. Т. Саблук, В. П. Ситник, В. С. Шибанін, В. П. Яковенко та ін. Разом з тим, деякі аспекти методичного і практичного характеру щодо оновлення, розвитку та використання ресурсно-технічного потенціалу сільськогосподарських підприємств окремого регіону потребують подальших розробок. Гострота зазначених проблем і зумовлює актуальність обраної теми дослідження.

Мета дослідження – наукове обґрунтування теоретико-методичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо забезпечення підвищення ефективності використання ресурсно-технічного потенціалу сільськогосподарських підприємств.

Результати дослідження та їх обговорення. Довготривала системна криза, яка охопила всі галузі національної економіки, особливо руйнівню позначилася на технічному потенціалі аграрного сектору економіки. Це стало однією з головних причин розповсюдження негативних явищ у відтворювальному процесі, зниження ефективності агропромислового виробництва, ускладнення фінансового стану сільгосптоваровиробників. Варто відзначити, що недосконалість існуючої

законодавчої бази унеможливилює створення належних умов фінансування та кредитування виробників агропромислового виробництва, заважає активізації ними інвестиційної діяльності на інноваційних засадах. Правові неузгодженості перешкоджають зміцненню техніко-технологічної бази сільського господарства країни.

Економічна ефективність використання ресурсно-технічного потенціалу сільськогосподарських підприємств залежить від багатьох чинників, особливо від рівня їх ресурсозабезпеченості [1–4].

Доведено, що розвиток сільського господарства на основі концепції виробничих ресурсів зумовлює збільшення виробництва продукції та підвищення його ефективності. При підвищенні ресурсозабезпеченості сільськогосподарських підприємств порівняно високими темпами зростає виробництво валової продукції.

З метою забезпечення ефективного процесу формування та використання ресурсно-технічного потенціалу варто враховувати такі основні аспекти: екологічний, соціальний, економічний, виробничий та фінансовий, що є невід’ємними елементами системи підвищення ефективності використання ресурсно-технічного потенціалу сільськогосподарських підприємств.

Нині актуальною проблемою сільськогосподарських підприємств, незалежно від форми їх власності, є пошук прийнятних шляхів фінансування капітальних вкладень. Брак фінансових ресурсів у агроформуваннях є наслідком макроекономічної нестабільності, високого рівня інфляції, недостатності довгострокових кредитів, високих відсоткових ставок та комісій банків. Результатом такої ситуації стало істотне послаблення матеріально-технічної бази сільськогосподарських підприємств, руйнування економічних підвалин їх оновлення і розвитку [5]. За оцінками вчених і фахівців, загальні втрати сільського господарства, пов’язані з нестачею та низьким технічним станом машин, становлять: за перевитратами пального 10–12%, за недобором врожаю – понад 30% [6–7].

У процесі реформи аграрний сектор країни та сільськогосподарські підприємства зокрема пройшли процес суттєвої трансформації. За цей період кількість прибуткових підприємств дещо зменшилася, а основні показники їх економічної діяльності на сучасному етапі значно погіршилися (табл. 1).

Проведене групування за рівнем рентабельності свідчить, що серед сільськогосподарських підприємств Васильківського району столичної Київської області є й значна кількість збиткових (6, або 21,4 % від їх загальної кількості). Щодо витрат на 1 га сільськогосподарських угідь, то вони є істотно більшими на прибуткових підприємствах порівняно зі збитковими, що свідчить про вищий рівень інтенсивності у ефективно господарюючих суб’єктів.

Тому, на нашу думку, потрібно проаналізувати вплив витрат на ефективність виробництва сільськогосподарської продукції в аграрних формуваннях Васильківського району Київської області (табл. 2).

1. Ефективність господарювання сільськогосподарських підприємств Васильківського району Київської області, 2014 рік*

Показники	Групи господарств за рентабельністю, %		Всього по району
	Збиткові	прибуткові	
Кількість господарств у групі	6	22	28
Рентабельність, усього, %	-17,0	103,3	94,3
у т. ч. рослинництва	-10,8	125,7	116,3
тваринництва	-33,9	17,6	12,8
Середньорічна оплата праці			
1 середньорічного працівника, тис. грн.	2696	3095	2730
Витрати на 1 га с.-г. угідь, всього, грн.	7568	10660	10505
Валова продукція на 1 га с.-г. угідь, тис. грн.	5534	12639	12283
Прибуток на 1 га с.-г. угідь, тис. грн.	-1358	5405	5067
Урожайність: зернових культур, ц/га	40,4	85,2	83,9
соняшнику	17,8	23,8	20,2
сої	17,0	26,2	25,0
Надій від 1 корови, кг	2201	5341	4633
Продуктивність, г: великої рогатої худоби	180	310	276
свиней	188	354	353

*Розраховано автором за даними звітності сільськогосподарських підприємств Васильківського району Київської області за 2014 р. (Ф50-сг «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств») [8].

Здійснене групування господарств за витратами на 1 га сільськогосподарських угідь свідчить, що у підприємств І групи рівень інтенсивності виробництва є недостатнім. Це й спричинило їх збитковість у розмірі 2181 грн із розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь, а також рівень збитковості 12,2%. Слід відзначити, що найвищого рівня рентабельності було досягнуто в аграрних формуваннях V групи – 127,5%, де витрати на 1 га сільськогосподарських угідь становили 11 791 грн.

Наукою і практикою доведено, що розвиток і конкурентоспроможність сільського господарства України забезпечується відповідним рівнем матеріально-технічної бази. Нині перед аграрними формуваннями гостро стоїть проблема техніко-технологічного переозброєння аграрного виробництва, що потребує значних фінансових ресурсів – як власних, так і запозичених. Формування реальних джерел простого та розширеного відтворення основних засобів передбачає відповідну економічній ситуації цінову, амортизаційну, кредитну й інвестиційну політику. При визначенні соціально-економічних аспектів названих категорій важливе значення має об'єктивна оцінка основних засобів сільськогосподарських товаровиробників. Реальність оцінки основних засобів відповідно до ринкової ситуації забезпечить обсяги амортизаційних відрахувань у тих розмірах, які відображують витрати основного капіталу в процесі аграрного виробництва з метою їх відшкодування [9].

**2. Ефективність виробництва сільськогосподарської продукції
в аграрних формуваннях Васильківського району Київської
області залежно від розміру витрат, 2014 рік**

Показники	Групи господарств за витратами на 1 га с.-г. угідь, грн.					Всього по району
	до 4000	4001-6000	6001-8000	8001-10000	понад 10 000	
Кількість господарств у групі	6	7	6	5	4	28
Витрати на 1 га с.-г. угідь всього, грн.	2241,5	5015	7110	9332	11791	10505
у т. ч. матеріальні	1455,8	3404	4071	7581	8693	7658
з них витрати на:						
мінеральні добрива	1302	345	1176	1084	1216	1120
нафтопродукти	918	729	1176	374	1640	1343
електроенергію	1512	54	111	24	120	117
Амортизація основних засобів	539,7	256	265	143	908	738
Питома вага у структурі витрат, % матеріальних амортизації	64,95	67,88	57,26	81,24	73,73	72,89
Валова продукція на 1 га с.-г. угідь, тис. грн.	1,96	4,7	5,8	14,5	13,8	12,3
Валова продукція на 1 середньорічного працівника, тис. грн.	31,51	147,1	178,2	1856,2	927,7	683,2
Прибуток (збиток) на 1 га с.-г. угідь, грн.	-2181	1472	1580	3312	6564	5067
Урожайність: зернових культур, ц/га	38,2	42,4	46,0	100,8	88,0	83,9
соняшнику	16,0	24,3	20,9		47,9	20,2
сої	29,0	26,1	21,3	26,2	49,4	25,0
Надій від 1 корови, кг	-	-	2201	-	5341	4633
Продуктивність, г: великої рогатої худоби	-	-	180	-	310	276
свиней	188	213			358	353
Рівень рентабельності (збитковості) усього, %	-12,2	32,1	25,8	62,3	127,5	94,3

*Розраховано автором за даними звітності сільськогосподарських підприємств Васильківського району Київської області за 2014 рік (Ф50-сг «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств») [8].

Аналізуючи структуру витрат на виробництво сільськогосподарської продукції в аграрних формуваннях Васильківського району Київської

області, наведену в табл. 3, варто зауважити, що найбільшу питому вагу у структурі витрат у 2014 р. на виробництво сільськогосподарської продукції займають матеріальні витрати – 72,9%. Але вони в цьому році є найменшими в аграрних формуваннях даного району за досліджуваний період. Зменшення витрат на оплату праці пояснюється скороченням кількості працюючих в сільському господарстві. У структурі витрат на виробництво продукції рослинництва доволі значну питому вагу займають витрати на оплату послуг і робіт, виконаних сторонніми організаціями, та інші матеріальні витрати. Останні досягли 16,3% у 2014 р.

Відзначене пояснюється тим, що в аграрних формуваннях на сучасному етапі господарювання не вистачає власного ресурсно-технічного потенціалу для виконання невідкладних робіт і, у першу чергу, збирання врожаю сільськогосподарських культур, оскільки недотримання оптимальних строків призводить до значних втрат рослинницької продукції. Також слід відзначити, що у структурі витрат на виробництво продукції спостерігається тенденція до зростання витрат на паливо у досліджуваному періоді – з 1,9% у 2010 р. до 13,5% у 2014 р.

З метою ґрунтовного дослідження проблеми ресурсно-технічного потенціалу сільськогосподарських підприємств на основі використання методів групування та багатофакторного кореляційно-регресійного аналізу ми виявили вплив окремих статей витрат на виробництво валової продукції на 100 га сільськогосподарських угідь (Y) та визначили тісноту зв'язку між ними. Зокрема (Y) – виробництво валової продукції на 100 га сільськогосподарських угідь; x_1 – витрати на мінеральні добрива на 100 га с.-г. угідь, грн.; x_2 – витрати на нафтопродукти на 100 га с.-г. угідь, грн.; x_3 – витрати на електроенергію на 100 га с.-г. угідь, грн.; x_4 – витрати на амортизацію основних засобів на 100 га с.-г. угідь, грн.

За результатами кореляційно-регресійного аналізу визначено, що ступінь тісноти зв'язку між досліджуваними ознаками є високим, оскільки коефіцієнт множинної кореляції становить 0,97%. Одиницею виміру одночасного впливу, зумовленого варіацією чотирьох факторів, є коефіцієнт множинної детермінації, який обчислюють за наведеною нижче формулою [12]:

$$d_i = a_i \times r_{yx_i} \times Sx_i / Sy$$

де i – номер фактора;

a_i – коефіцієнти регресії i -го фактора;

r_{yx_i} – коефіцієнт кореляції ознаки y з i -тим фактором;

Sx_i – стандартне відхилення i -го фактора;

Sy – стандартне відхилення ознаки y .

Як показують коефіцієнти детермінації, рівень виробництва валової продукції на 100 га сільськогосподарських угідь (Y) на 94,6% зумовлено варіацією чотирьох досліджуваних факторних ознак, у тому числі: на 5,5% від витрат на мінеральні добрива (x_1); на 36,3% від витрат на нафтопродукти (x_2); на 13,1% від витрат на електроенергію (x_3); на 39,6% від витрат на

амортизацію основних засобів (x_4) на 100 га сільськогосподарських угідь, а 5,4% варіацій у рівні виробництво валової продукції на одиницю площі зумовлені іншими факторами, що не увійшли у коло досліджень.

3. Структура витрат на виробництво сільськогосподарської продукції в аграрних формуваннях Васильківського району Київської області, %*

Статті витрат	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2014 р. до 2010 р., +, -
Витрати на оплату праці	8,0	7,2	6,2	7,9	4,7	-3,3
Відрахування на соціальні заходи	3,0	3,1	2,6	2,4	2,3	-0,7
Матеріальні витрати	73,1	74,7	75,5	76,3	72,9	-0,2
у тому числі: насіння та посадковий матеріал	7,2	12,8	16,3	15,1	9,5	2,3
Корми — усього	19,4	6,7	5,1	4,8	3,7	-15,7
у тому числі покупні	5,7	4,3	2,9	2,9	2,1	-3,6
інша продукція сільського господарства	0,3	3,0	0,4	0,1	0,1	-0,2
мінеральні добрива	4,1	8,5	15,2	13,6	10,7	6,6
нафтопродукти	11,3	14,3	10,0	10,5	12,8	1,4
електроенергія	1,8	1,8	1,3	1,6	1,1	-0,7
пальне	1,9	2,5	1,9	2,3	13,5	11,6
запасні частини, ремонтні та будівельні матеріали для ремонту	9,4	14,6	10,7	13,9	5,2	-4,2
оплата послуг і робіт, виконаних сторонніми організаціями, та інші матеріальні витрати	17,6	10,4	14,6	14,3	16,3	-1,3
Амортизація основних засобів	7,6	5,0	2,5	2,8	7,0	-0,5
Інші витрати	8,3	10,0	13,2	10,6	13,1	4,8
у тому числі						
орендна плата за земельні паї	2,5	3,2	9,4	8,7	11,1	8,6
орендна плата за майнові паї	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Усього витрат	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	X

*Розраховано автором за даними звітності сільськогосподарських підприємств Васильківського району Київської області за 2014 рік (Ф50-сг «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств») [8].

У розрахунках вірогідних меж використовуються значення таблиць розподілу Фішера і Стюдента з вірогідною ймовірністю $P = 0,95$. За критерієм Фішера рівняння є статистично значущим: розрахункове значення – 95,57, а табличне значення коефіцієнта – 2,71.

Істотність коефіцієнтів регресії перевіримо за допомогою t-критерію Стюдента $T_{gr} = 2,05$. Критичні межі наведені в додатку (t-статистика). Значення t-статистики для кожного фактора перевищують табличне значення t-критерію Стюдента. Це підтверджує достовірність впливу відібраних факторів на результат. Отже, можна приступати до економічної інтерпретації результатів дослідження.

Кореляційно-регресійна модель залежності виробництва валової продукції на 100 га сільськогосподарських угідь від перелічених факторів має вигляд:

$$Y = -358,853 + 1,545 x_1 + 4,076 x_2 + 7,626 x_3 + 7,107 x_4 .$$

Значення коефіцієнтів рівняння регресії показує збільшення змінної Y при X_i на одиницю відносно середньої. Параметри одержаного рівняння кореляційно-регресійного зв'язку показують, що: збільшення витрат на мінеральні добрива, нафтопродукти, електроенергію, амортизацію основних засобів на 1 тис. грн на 100 га сільськогосподарських угідь призводить до збільшення результативної ознаки (виробництво валової продукції) відповідно на 1,545; 4,076; 7,626 і 7,101 грн на 100 га сільськогосподарських угідь відносно середніх значень по вибірці.

Складне економічне становище сільськогосподарських підприємств свідчить про те, що найближчим часом радикальне оновлення їх матеріально-технічної бази є вкрай проблематичним. Тому пріоритетною задачею технічної політики на першому етапі її здійснення є призупинення процесу катастрофічного зменшення кількості складу наявного машинно-тракторного парку та відновлення матеріально-технічної бази його сервісного забезпечення. За рахунок ремонтів із одночасною модернізацією основних видів сільськогосподарської техніки буде досягнуто збереження кількісного складу машинно-тракторного парку аграрних формувань.

Згідно з розрахунками, витрати на модернізацію з одночасним ремонтом тракторів, зернозбиральних комбайнів та іншої техніки в 2,5–3 рази менші, ніж вартість аналогічної нової машини, а строк служби їх після відновлювальних ремонтів подовжується на 5–6 років. Тому продовжити строк служби наявної сільськогосподарської техніки, надати їй більш високих ресурсоякісних показників, коли ні у виробників сільськогосподарської продукції, ні у держави немає коштів для придбання у необхідних обсягах нової техніки, є одним із головних завдань державної технічної політики в аграрному секторі на сучасному етапі.

Як відомо, виробництво продукції рослинництва здійснюється за екстенсивною та інтенсивною технологіями, а у міру зміцнення матеріально-технічної бази, зростатимуть обсяги застосування інтенсивних технологій. У міру надходження в аграрний сектор сільськогосподарської техніки нового покоління, потрібно впровадити систему керованого землеробства, за якої виробництво продукції рослинництва буде здійснюватися за інформаційними технологіями. Це забезпечить зростання врожайності сільськогосподарських культур та

нарощування обсягів валового виробництва конкурентоспроможної продукції [10–11].

Технічне забезпечення аграрної сфери здійснюється сукупністю вітчизняних підприємств, що включає машинобудівні заводи, наукові інститути, конструкторсько-технологічні та експериментально-дослідні організації, машинновипробні станції, сервісні центри й інші ринкові структури. Нині в Україні, за даними статистичних органів, налічується близько тисячі підприємств, основним видом діяльності яких є виробництво машин і устаткування для ефективного ведення сільського господарства.

Висновки та перспективи. Отже, на підставі проведених досліджень можна стверджувати, що розвиток сільського господарства України істотною мірою залежить від структурної збалансованості ресурсного потенціалу, оскільки порушення його внутрішніх пропорцій призводить до зниження ефективності як виробництва рослинницької та тваринницької продукції, так і ефективності господарювання сільськогосподарських підприємств цілому. Тому надзвичайно важливим, з огляду на наукову та практичну актуальність досліджуваної проблеми, є забезпечення ефективного використання наявного і подальшого нарощування ресурсного потенціалу, в тому числі й технічного, що має стати одним із головних пріоритетів діяльності аграрних формувань як досліджуваного, так і інших регіонів України. Це в перспективі має забезпечити їх економічне зростання, а на цій основі – структурне оновлення матеріально-технічної бази.

Список літератури

1. Агеєва І. В. Сучасний стан матеріально-технічної бази сільськогосподарських підприємств / І. В. Агеєва // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. – 2011. – № 4 (16). – С. 21–26.
2. Білоусько Я. К. Розвиток ринку сільськогосподарської техніки / [Білоусько Я. К., Бурилко А. В., Денисенко П. А. та ін.]. – К. : ННЦ ІАЕ, 2008. – 132 с.
3. Бурковський І. Д. Поліпшення технічного обслуговування аграрного сектору економіки / І. Д. Бурковський // Економіка АПК. – 2005. – № 9. – С. 19–22.
4. Величко О. В. Державна підтримка стану техніко-технологічного забезпечення сільськогосподарських підприємств / О. В. Величко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2011. – Вип. 168, ч. 1. – С. 17–23.
5. Єрмаков О. Ю. Ресурсний потенціал сільських територій та особливості його відтворення і використання в аграрній сфері / О. Ю. Єрмаков // Науковий вісник НУБіП України. – 2011. – Вип. 163, ч. 3. – С. 133–141.
6. Кашуба Ю. П. Техніко-технологічна оснащеність сільськогосподарських підприємств у Львівській області / Ю. П. Кашуба // Економіка АПК. – 2009. – № 1. – С. 51–54.

7. Олійник О. В. Шляхи реформування вітчизняного сільськогосподарського машинобудування / О. В. Олійник // Техніка і технології АПК. – 2009. – № 2 (10). – С. 36–37.
8. Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств Васильківського району Київської області за 2010–2014 рр. Форма № 50-сг (річна). Державна служба статистики України.
9. Перебийніс В. І. Формування стратегії енергетичного менеджменту машино-тракторного парку / В. І. Перебийніс, О. В. Федірець // Агросвіт. – 2011. – № 7. – С. 12–15.
10. Підлісецький Г. М. Матеріально-технічна база аграрного виробництва: стан та проблеми відтворення / Г. М. Підлісецький, В. Л. Товстопят, А. В. Бурилко // АгроІнКом. – 2008. – № 5–6. – С. 34–39.
11. Сирцева С. В. Стан ресурсного забезпечення сільськогосподарських підприємств Миколаївської області / С. В. Сирцева // Економічний форум. – Луцьк : Луцький національний технічний університет, 2012. – Вип. 2. – С. 235–238.
12. Смирнов Н. В. Курс теории вероятностей и математической статистики / Н. В. Смирнов, И. В. Дунин-Борковский. – М. : Наука, 1969. – 512 с.

References

1. Ageyeva, I. V. (2011). Suchasni stan materialno-technichnoyi bazu silkogospodarskuh pidpruyemstv [The currnt state of logistics farms]. Scientific works of the Tauride Agrotechnological State University, 4 (16), 21–26.
2. Bilousko, Y. K., Burylko, A. V., Denisenko, P. F. (2008). Rozvutok runky silkogospodarskoyi tehniku [Development of agricultural technology]. Kiev, Ukraine: Komprint, 132.
3. Burkovsky, I. D. (2005). Polipshennya tehničnogo obslugovuvannya agrarnoro sektoru [Improving the maintenance of agricultural sector]. Economics of AIC, 9, 19–22.
4. Velichko, O. V. (2011). Derzhavna pidtrumka stanu tehniko-tehnologichnogo zabezpechennya silkogospodarskuh pidpruyemstv [State support of technical and technological agricultural farm]. Scientific Bulletin of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, 168, 1, 17–23.
5. Yermakov, O. Y. (2011). Resursnuy potentsial silskuh teritoriu ta osoblivosti yogo vidtvorennya [Resource potential of rural areas and features of its reproduction and use in agriculture]. Scientific Herald NUBiP of Ukraine, 163, 3, 133–141.
6. Kaszuba, Y. P. (2009). Techniko-tehnologichna osnashchenist silkogospodarskuh pidpruyemstv Lvivskoi oblasti [Technical and technological equipment of agricultural enterprises in Lviv region]. Economics of AIC, 1, 51–54.
7. Oliynyk, O. V. (2009). Shlyahu reformuvannya vitchuznyanogo mashinobuduvannya [Ways of reforming the domestic agricultural engineering]. Engineering and Technology of AIC, 2 (10), 36–37.
8. Key economic indicators of agricultural enterprises Kyiv region for 2010–2014. The form number 50-SG (annual). State Statistics Service of Ukraine.
9. Perebuynis, V. I., Fedirets, O. V. (2011). Formuvannya strategiyi energetichnogo menedgmentu machunotraktornogo parky [VI Building Energy Management Strategy machine-tractor fleet]. Agrosvit, 7, 12–15.
10. Pidlisetsky, G. M., Tovstopyat, V. L., Burylko, A. V. (2008). Materialno-technichna baza agrarnogo vurobnutstva: stan ta problemu vidtvorennya [Material and technical base of agriculture: status and problems]. AhroInKom, 5–6, 34–39.

11. Sirceva, S. V. (2012). Stan resursnogo zabezpechennya silkogospodarskuh pidpruyemstv Mukolayivskoyi oblasti [State adobe resource support of agricultural enterprises in Mykolaiv region]. Economic Forum. Lutsk. Lutsk National Technical University, 2, 235–238.

12. Smirnov, N. V., Dunin-Burkovskiy, I. V. (1969). Kurs teorii veroyatnosti i matematicheskoi statistiki [Course of theory and math statistics]. Moscow, Russia: Science, 512.

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦИАЛА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

А. В. Грек

Аннотация. Проанализирована экономическая эффективность деятельности сельскохозяйственных предприятий Васильковского района Киевской области. Исследовано влияние затрат на эффективность производства сельскохозяйственной продукции в аграрных формированиях исследуемого региона. Приведена структура затрат на производство сельскохозяйственной продукции в аграрных формированиях. Обоснованы теоретические положения по улучшению технического оснащения предприятий аграрного сектора Украины. С целью основательного исследования проблемы ресурсно-технического потенциала сельскохозяйственных предприятий на основе использования методов группировки и многофакторного корреляционно-регрессионного анализа, выявлено влияние отдельных статей затрат на производство валовой продукции на 100 га сельскохозяйственных угодий и определена теснота связи между ними.

Развитие сельского хозяйства в существенной мере зависит от структурной сбалансированности ресурсно-технического потенциала: нарушение его внутренних пропорций (уменьшение кадрового потенциала, рост расходов, связанных с технологиями и т. д.) приводит к снижению эффективности использования, как технического потенциала, так и эффективности сельскохозяйственного производства в целом. Значительная стоимость современной сельскохозяйственной техники, ее высокая производительность и небольшие размеры сельскохозяйственных угодий, находящихся в обработке большого числа сельхозтоваропроизводителей, зачастую не позволяют отдельному сельскохозяйственному предприятию сформировать собственный ресурсно-технический потенциал, который бы, с одной стороны, полностью обеспечил технологические нужды, а с другой – эффективно использовался в рамках этого предприятия.

Ключевые слова: ресурсно-технический потенциал, техника, технологии, эффективность использования, сельскохозяйственные предприятия

ECONOMIC ASSESSMENT OF RESOURCE POTENTIAL USING AT AGRICULTURAL ENTERPRISES

A. Greek

Abstract. *In this article the author has analyzed the cost-effectiveness of managing agricultural enterprises of Vasilkov district Kyiv region. The effect of the cost efficiency of agricultural production in agricultural formations is studied. The author shows the cost structure of agricultural production in agricultural formations. Theoretical provisions for improving the technical equipment of enterprises of the agrarian sector of Ukraine are researched. With a view to a thorough study on the resource and technical capacity of agricultural enterprises through the use of clustering techniques and multivariate correlation and regression analysis the author identified the effects of certain items of expenditure on gross production per 100 hectares of farmland and defined narrowness of communication between them.*

Rural development varies substantially depends on the structural balance of the resource and technical capacity: violation of its internal proportions - reduction of human resources, rising costs associated with technology and more - causes a reduction in efficiency as technological capabilities, and so the efficiency of agricultural production in general. High value modern agricultural technology, its high performance and small size of agricultural land that are cultivated a large part of farmers, often do not allow the certain agricultural undertakings to form their own resource and technical capacity that would, on the one hand, completely provided technological needs and on the other – effectively used within the enterprise.

Keywords: *resource and technical capacity, equipment, technology, performance, using, agricultural enterprises*